

Vejledning om offentlige arkiver

1. Offentlige arkivers formål.....	1
2. Oprettelse af kommunale arkiver.....	1
3. Sikring af bevaring og af mulighed for kassation af kommunale arkivalier.....	2
4. Aflevering af kommunale arkivalier.....	2
5. Stille arkivalier til rådighed for borgere og myndigheder.....	3
6. Vejlede borgere og myndigheder i benyttelse af arkivalier.....	4

1. Offentlige arkivers formål

Arkivlovens § 2 fastslår, at de offentlige arkiver består af Statens Arkiver samt af kommunale arkiver.

De offentlige arkivers formål er fastsat i hhv. § 4 (Statens Arkiver) og § 7 (kommunale arkiver) i arkivloven. Statens og de kommunale arkiver har følgende formål til fælles:

- 1) at sikre bevaring af arkivalier, der har historisk værdi eller tjener til dokumentation af forhold af væsentlig retlig eller administrativ betydning for borgere og myndigheder
- 2) at sikre muligheden for kassation af ikke-bevaringsværdige arkivalier
- 3) at stille arkivalier til rådighed for borgere og myndigheder, herunder til forskningsformål, samt
- 4) at vejlede borgere og myndigheder i benyttelsen af arkivalier.

2. Oprettelse af kommunale arkiver

Arkivlovens § 7 fastsætter, at kommunerne kan oprette arkiver til varetagelse af de ovennævnte formål. Kommunerne har ikke pligt til at oprette arkiver.

Et kommunalt arkiv kan oprettes for en enkelt eller for flere kommuner. I sidste tilfælde vil oprettelsen skulle godkendes efter kommunestyrelseslovens § 60.

Oprettelsen af et kommunalt offentligt arkiv kræver aktiv handling og politisk beslutning i den pågældende kommune. I den forbindelse skal det sikres, at det kommunale arkiv kan varetage de formål, der fremgår af arkivlovens § 7. Der bør således tages stilling til arkivets organisatoriske placering, til arkivets kompetence og forpligtelser i forhold til forvaltningen, til kravene til lederens uddannelse og forudsætninger, til sikring af bevaringen af arkivalier, til borgernes adgang til at benytte arkivalierne, herunder administrationen af arkivlovens tilgængelighedsbestemmelser m.v.

3. Sikring af bevaring og af mulighed for kassation af kommunale arkivalier

Disse formål for kommunale arkiver fremgår af arkivlovens § 7, stk. 1, nr. 1-2. Arkivlovens § 10, stk. 2, giver kulturministeren hjemmel til at fastsætte regler om bevaring og kassation af kommunale arkivalier. Kulturministeren har § 5, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 591 af 26. juni 2003 bemyndiget rigsarkivaren til at foretage den mere detaljerede regelfastsættelse om bevaring og kassation af offentlige arkivalier, jf. arkivlovens § 10, stk. 3. For så vidt angår regler om bevaring og kassation af kommunale arkivalier, fastsættes disse efter drøftelse med de kommunale parter.

Om kommunal bevaring og kassation gælder følgende regelsæt, der er fastsat af rigsarkivaren:

Primærkommunerne

- bekendtgørelse nr. 693 af 7. juli 2003 om bevaring og kassation i primærkommunernes arkivalier fra tiden før 1. april 1970
- bekendtgørelse nr. 1000 af 28. september 2004 om bevaring og kassation af arkivalier i primærkommunerne

Amtskommunerne

- bekendtgørelse nr. 575 af 16. juni 2003 om bevaring og kassation af arkivalier i amtskommunerne

Københavns og Frederiksberg kommune

- bekendtgørelse nr. 692 af 3. juli 2003 om bevaring og kassation af arkivalier hos Københavns og Frederiksberg Kommuner

Den pågældende kommunalbestyrelse kan træffe afgørelse om, at arkivalier skal bevares i videre omfang end fastsat af rigsarkivaren, jf. § 6 i bekendtgørelse nr. 591 af 26. juni 2003 om offentlige arkivalier og offentlige arkivers virksomhed.

4. Aflevering af kommunale arkivalier

Frivillig aflevering

Indtil ikrafttrædelse af arkivloven den 1. juli 2003 var det overladt den enkelte kommune at træffe afgørelse om, hvorvidt den ville foretage aflevering af arkivalier til et offentligt arkiv.

Kommunerne kunne således vælge at foretage aflevering eller untlade dette. Valgte en kommune at foretage aflevering, kunne aflevering finde sted enten til kommunens arkiv eller til Statens Arkiver. Denne hovedregel er opretholdt, jf. arkivlovens § 19.

Hvor en kommune ikke foretager aflevering, må den kommunale forvaltning selv varetage de arkivmæssige hensyn også for de administrativt uaktuelle, men historisk bevaringsværdige dele af kommunens arkiv, jf. bevarings- og kassationsbestemmelserne, og i påkommende tilfælde stille arkivalier, der er over 20 år gamle, til rådighed for benyttelse, jf. arkivlovens § 22, stk. 2.

Obligatorisk aflevering

Arkivlovens § 21, stk. 1, 1. pkt., fastsætter, at kommunale arkivalier, der er omfattet af lov om behandling af personoplysninger (persondataloven), skal afleveres til offentligt arkiv. For så vidt angår arkivalier, der ikke er omfattet af persondataloven, kan kommunen stadig vælge, om den vil

foretage aflevering eller ej.

Overordnede regler om aflevering af elektroniske arkivalier med personoplysninger

Arkivlovens § 8, stk. 1, fastslår offentlige myndigheders forpligtelse til at opbevare deres arkivalier på betryggende måde. I § 8, stk. 2, fastsættes, at myndighederne skal drage omsorg for, at arkivalier, der er lagret på elektronisk medium, bevares således, at de kan afleveres til offentlige arkiver.

Regler om aflevering af arkivalier, som er omfattet af persondataloven, til offentlige arkiver, fastsættes af kulturministeren, jf. arkivlovens § 21, stk. 2. I § 15 i bekendtgørelse nr. 591 af 26. juni 2003 fastsættes herom, at offentlige elektroniske arkivalier, der er omfattet af lov om behandling af personoplysninger, skal afleveres til et offentligt arkiv i en systemuafhængig arkiveringsversion, samt at arkiveringsversionen ud over arkivsystemets data eller dokumenter skal indeholde information om arkivskaberen samt data om arkiveringsversionen.

For kommunale elektroniske arkivalier, som

- 1) findes bevaringsværdige og
- 2) er omfattet af persondataloven

gælder således, at de senest på det tidspunkt, hvor data ellers skulle slettes, skal overføres til en systemuafhængig arkiveringsversion og afleveres til et offentligt arkiv. Det påhviler i den forbindelse kommunen at sikre, at bevaringsværdige elektroniske arkivalier kan afleveres, jf. arkivlovens § 8, stk. 2.

Regler om aflevering til Statens Arkiver

Kommunerne har som nævnt ikke pligt til at oprette arkiver. Hvor en kommune ikke har oprettet et arkiv, skal aflevering af arkivalier med personoplysninger finde sted til Statens Arkiver eller et andet offentligt arkiv.

For så vidt aflevering finder sted til Statens Arkiver, sker det efter regler, der fastsættes af kulturministeren, jf. arkivlovens § 20. Kulturministeren har bemyndiget rigsarkivaren til at fastsætte de nærmere regler efter drøftelse med de kommunale parter, jf. § 14 i bekendtgørelse nr. 591 af 26. juni 2003. De nærmere regler findes i bekendtgørelse nr. 342 af 11. marts 2004 om arkiveringsversioner af bevaringsværdige data fra elektroniske arkivsystemer.

5. Stille arkivalier til rådighed for borgere og myndigheder

Arkivlovens § 7, stk. 1, nr. 3, fastsætter, at det indgår i kommunale arkivers formål at stille arkivalier til rådighed for borgere og myndigheder.

Reglerne om borgernes adgang til at benytte offentlige arkivalier fremgår af arkivlovens kapitel 6-8.

For offentlige arkivalier, der er afleveret til offentlige arkiver, og som er omfattet af persondataloven, gælder derudover reglerne i arkivlovens kapitel 9 om indsigt i oplysninger, der er omfattet af persondataloven (egenaccess).

For sådanne arkivalier gælder endvidere bestemmelsen i § 8 i bekendtgørelse nr. 591 af 26. juni 2003: "Offentlige arkiver, der modtager arkivalier omfattet af lov om behandling af personoplysninger, skal træffe de fornødne foranstaltninger til sikring af, at arkiverede

personoplysninger alene stilles til rådighed med henblik på udtrykkelig angivne og saglige formål, herunder historiske, statistiske eller videnskabelige formål.”

Reglerne forudsætter, at det offentlige arkiv råder over lokaler og andre tekniske faciliteter, der gør det muligt at stille arkivalier til rådighed. Et offentligt arkiv kan således ikke begrænses til en blot opbevaringsfunktion.

6. Vejlede borgere og myndigheder i benyttelse af arkivalier

Arkivlovens § 7, stk. 1, nr. 4, fastsætter, at det indgår i kommunale offentlige arkivers formål at vejlede borgere og myndigheder i benyttelsen af arkivalier.

Hensigten med bestemmelsen er bl.a. at sikre, at arkivlovens intention om størst mulig åbenhed i adgangen til at benytte offentlige arkivalier ikke gøres illusorisk på grund af ukendskab til arkivaliernes indhold, arkivsystemernes opbygning m.v.

Bestemmelsen forudsætter, at det offentlige arkiv råder over kvalificeret personale, der kan vejlede i den arkivalske søgeproces.